

Організація перевірки якості шкільної іношомовної навчальної літератури в Україні та її результати

Олександр ПАСІЧНИК,

аспірант Інституту педагогіки АПН України, старший викладач Хмельницького національного університету

В умовах оновлення змісту шкільної іношомовної освіти на початку XXI ст. та її спрямованості на формування в учнів комунікативної компетенції увага педагогів і методистів має значною мірою зосередитися на ефективності підручників як основних засобів реалізації змісту навчальної програми. Дослідники одностайні в думці, що створення якісної навчальної літератури та її впровадження в практику загальноосвітніх навчальних закладів неможливе без процедури оцінювання її якості.

Ця проблема не є новою. Розглядаючи її в історико-педагогічній ретроспективі, маємо зазначити, що увага науковців до питань перевірки ефективності шкільної навчальної літератури зростає в другій половині ХХ ст., коли у галузі як вітчизняної, так і зарубіжної освіти відбувалися чергові трансформаційні процеси. Так, за радянських часів було розроблено теорію шкільного підручника (Д.Д. Зуєв, В.П. Беспалько, В.Г. Бейлінсон та ін.); запропоновано критерії оцінювання їхньої якості; процедура апробації й експертизи підручників передбачала активну участь науково-педагогічних і навчальних установ; створювалися умови для широкого обговорення питань конструювання, вдосконалення й оцінювання їхнього змісту в педагогічній періодиці (книжки із серії «Школьный учебник»).

Оскільки теоретичні засади, методичні й дидактичні принципи конструювання й оцінювання змісту підручників були розроблені на високому науковому рівні, то після 1991 р. українські вчені й педагоги продовжували працювати в руслі розвитку науки в СРСР. Так, проблеми підручникотворення досліджували відомі науковці: А.Р. Артюнов, О.М. Бандура, В.П. Беспалько, І.Л. Бім, М.М. Вятютнев, Д.Д. Зуєв, І.Я. Лернер, М.І. Тупальський та ін. У наш час різні аспекти цієї проблеми, зокрема оцінювання змісту навчальної книги, розглядали: Н.П. Басай, Н.М. Буринська, Н.М. Бібік, Я.П. Кодлюк, В.М. Плахотник, В.Г. Редько, О.Я. Савченко, Н.К. Скляренко та ін. Значний вплив на розвиток цієї галузі в Україні мали праці таких зарубіжних учених, як Ф. Жерар, К. Роеж'єр, Г. Віддовсон, Г. Штерн та ін.

Аналіз публікацій останніх десятиліть не дав змоги знайти чітких обґрунтованих підходів до оцінювання якості підручників з іноземних мов. Автори більшості з них посилаються на вже відомі підходи щодо розв'язання цієї проблеми, запропоновані

І.Л. Бім. Але, як справедливо зазначає В.Г. Редько, її наукові погляди були сформульовані в 70-х роках ХХ ст., коли використовувалися зовсім інші методи навчання іноземних мов. За цей проміжок часу в галузі шкільної іношомовної освіти і конструювання підручників з'явилося багато нового, а це вимагає створення єдиних критеріїв, що відповідали б сучасному уявленню про те, яким має бути підручник нового покоління [10, с. 76].

Метою даної статті є визначення, в який спосіб проводиться перевірка ефективності підручників з іноземних мов в Україні, виявлення переваг і недоліків цієї процедури; аналіз результатів перевірки навчальної іношомовної літератури для загальноосвітніх навчальних закладів.

Одним з основних питань, які постають у процесі перевірки ефективності шкільних підручників, є узгодження єдиних критеріїв оцінювання. Вони потрібні всім, хто причетний до створення навчальної літератури. Однак, як було виявлено під час реалізації спільного українсько-нідерландського проекту, присвяченого вивченню сучасного стану вітчизняного навчального книговидання, жодна наукова установа в Україні ще не розробляла ці аспекти і не вивчала сучасного досвіду виокремлення критеріїв оцінювання якості шкільної навчальної літератури [4, с. 25]. В Україні періодично проводяться «круглі столи», присвячені проблемам пошуку єдиних критеріїв та формалізації процедури оцінювання шкільних підручників. Але, як зазначає Л.В. Биркун, під час таких зустрічей здебільшого розглядаються загальні питання, а тому ці критерії мають узагальнений характер і не всі з них можна використати для оцінювання підручників з тих чи інших дисциплін [2, с. 28]. Як зазначають дослідники, критерії спорадично з'являються і приурочуються до проведення конкурсів, проте у більшості випадків вони

базуються на французьких дослідженнях цієї проблеми, що проводилися ще в 1980-х роках [4, с. 25]. Процедурі оцінювання якості шкільних підручників рекомендується здійснювати з позицій психології, методики, лінгвістики тощо. Усі вони важливі для визначення ефективності шкільного підручника з іноземних мов, а тому їх доцільно використовувати в комплексі.

Основні критерії оцінювання якості підручників, що використовуються в навчально-методичній практиці, базуються на теоретичних та емпіричних методах. Сьогодні перевірка якості навчальної літератури в Україні перебуває в компетенції Міністерства освіти і науки України (МОН) і регламентується відповідними нормативними документами. Основними інструментами перевірки якості навчальної літератури на сьогоднішній день є педагогічна експертиза, апробація та моніторинг.

Розглядаючи особливості оцінювання змісту підручників, варто звернутися до досвіду французьких фахівців у цій галузі (Ф. Жерар, К. Роеж'єр), які зазначають, що проблему створення якісної навчальної літератури необхідно розв'язувати до того, як вона потрапляє до рук школярів. Так, з їхнього погляду, поетапне написання окремих розділів підручника має супроводжуватися оцінюванням зробленого. Це, зокрема, перевірка першого розділу, експериментальне випробування всього рукопису. Перший наклад пропонується робити невеликим і вважати його експериментальним виданням, на основі якого доцільно провести масштабну апробацію з метою виявлення методичних, граматичних недоліків і внесення правок перед остаточним друком і масовим використанням [12]. Завдання апробації на етапі створення підручника – виявити недоліки, що можуть стати на заваді ефективному навчанню, з одного боку, і виділити елементи, що можуть покращити рукопис, з іншого. Однак реалізація такого підходу оцінювання якості підручників у перші роки XXI ст. в Україні ускладнювалася дефіцитом фінансових і часових ресурсів. Так, у 2004 році було ухвалено нові стандарти базової повної середньої освіти, розроблено нові навчальні програми і плани, відповідно до яких уже наступного року необхідно було створити нове навчально-методичне забезпечення й розпочати на його основі навчання. Щороку необхідно було створювати підручники «нового покоління». Як наслідок – нестача часу для проведення їх якісної перевірки. Фактично, кожен підручник, що видавався масовим накладом, був апробаційним. Така ситуація несла в собі загрозу потрапляння до рук учнів неякісної навчальної літератури.

На етапі конструювання змісту підручників автори проводять аналіз відповідності їхнього змісту навчальній програмі, що дає змогу більш ретельно продумати їхню структуру, способи подання нового матеріалу. Авторі, які відповідально підходять до процесу створення підручників, також регулярно проводять їх апробацію за допомогою ек-

спериментальної перевірки змісту окремих розділів на етапі їх конструювання. Серед них: Н.П. Басай, Л.В. Калініна, О.Д. Карп'юк, А.М. Несвіт, В.Г. Редько, І.В. Самойлюкевич. Як свідчить педагогічна практика, а також бесіди з авторами (Н.П. Басай, В.Г. Редько), у процесі такої апробації вони відвідують заняття, проводять консультації з учителями-експериментаторами, готують тематичні модулі майбутнього підручника і віддають їх на перевірку. Зазвичай, об'єктами перевірки визначають:

- обсяг лексичного й граматичного матеріалу;
- обсяг й інформаційна достатність навчальних текстів;
- система вправ і завдань;
- дидактична доцільність і доступність засобів орієнтування;
- методична доцільність ілюстративного матеріалу;
- здатність формувати соціокультурні вміння і навички;
- обсяг і цілісність уроків і тематичних модулів підручників (В.Г. Редько, В.І. Береславська та ін.).

Відповідно до результатів такої апробації, автори, в разі необхідності, доопрацьовують зміст підручників. На жаль, така перевірка не є обов'язковою і відбувається з ініціативи самих авторів.

З переходом загальноосвітніх навчальних закладів на новий зміст, структуру і 12-річний термін навчання на початку XXI ст. основним державним інструментом відбору підручників стало проведення педагогічних експертиз рукописів. Під педагогічною експертизою В.С. Черепанов пропонує розуміти алгоритмізовану процедуру отримання колективного уявлення про ефективність навчальної літератури у формі експертної оцінки [13, с. 231]. Така перевірка допомагає виявити: 1) чи відповідає обсяг навчального матеріалу підручника передбаченому програмою; 2) чи дотримуються в змісті підручника методологічної лінії його викладення; 3) ефективність методичної концепції; 4) поліграфічне оформлення й естетичні критерії; 5) рівень складності навчальних текстів підручника.

Згідно з процедурою проведення педагогічних експертиз, незалежні експерти (у кількості по 9 експертів для кожного навчального предмета) мають проаналізувати якісні характеристики поданих на експертизу підручників за критеріями оцінних матриць (науковість викладу навчального матеріалу, виховний і розвивальний потенціал, дидактична досконалість, методичне забезпечення, ергономічні показники тощо) й оформити результати експертизи у вигляді експертних висновків. На їх основі конкурсна комісія визначає переможців конкурсу, яким присвоюються дипломи I, II, III ступенів, і вводить ці підручники до державного замовлення, після чого їх перелік друкується в педагогічній пресі [7].

Вважається, що узагальнена думка кількох експертів є точнішою, ніж думка одного, нехай навіть

найбільш компетентного в цій галузі [13, с. 230–231]. Однак фахівці зазначають, що така процедура проведення конкурсів має певні недоліки. З одного боку, це – стислі терміни, за які необхідно розробити підручник, провести його педагогічну експертизу й видрукувати. Як наслідок, конкурс проводиться поспіхом, перетворюючись на формальну процедуру, що нівелює його переваги. З іншого – проведення такої експертизи не виключає ймовірності, що експерт може бути не досить компетентним для оцінювання якості шкільних підручників. Так, особа, залучена як експерт, може не мати достатнього досвіду написання й оцінювання підручників, бути неозибаною з практикою викладання предмета в школі, для якого створювався підручник. На існування такої проблеми вказується в результатах спільного українсько-нідерландського проекту [4, с. 11]. У свою чергу, це може викликати нарікання учасників конкурсу, як під час визначення переможців серед авторів підручників з іноземних мов для 6-го класу [10, с. 80]. На переконання науковців, до розгляду підручника повинні залучатися фахівці із суміжних галузей знань: філолог оцінює мовний аспект, методист – ефективність добору й методичної організації навчального матеріалу в змісті підручника, психолог – відповідність підручника віковим особливостям учнів тощо [там само].

Водночас дослідники погоджуються з тим, що жодна науково-методична експертиза рукопису підручника не може бути гарантією його якості. Навіть за умов її прозорості й об'єктивності неможливо уникнути помилок. Як зазначає Н.М. Буринська, всебічне й об'єктивне уявлення про якість підручника можна отримати лише за умови поєднання теоретичного аналізу підручника з його практичною перевіркою в умовах школи [3, с. 10]. З метою забезпечення практичної перевірки якості навчальної літератури в 2008 р. МОН прийняло нове положення про апробацію та моніторингові дослідження навчальної літератури, згідно з яким передбачається, що апробація здійснюватиметься протягом двох навчальних років після її першого видання, а моніторинг проводитиметься на другому році апробації [6]. Відповідно до рекомендацій, отриманих під час проведення цих перевірок, автори, за потреби, доопрацюватимуть зміст підручників, після чого спеціальна комісія МОН присвоїть навчальній літературі відповідний гриф.

Під апробацією навчальної літератури в системі загальної середньої освіти розуміється процес перевірки якості навчальної літератури, що має на меті схвалення або відхилення навчальних видань як таких, що відповідають або не відповідають вимогам Державного стандарту загальної середньої освіти, основним принципам навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, віковим особливостям учнів [4, с. 16].

Моніторингові дослідження навчально-методичного забезпечення спрямовані на з'ясування суспільної і педагогічної думки щодо якості струк-

тури, змісту, рівня науковості та доступності, виховного впливу на учнів навчального матеріалу підручників, рекомендованих МОН України. Завдання моніторингових досліджень полягає в систематичному зборі інформації про об'єкт вивчення з її подальшим аналізом і використанням у педагогічній та управлінській діяльності [5, с. 8–9]. Тому під час їх проведення широко використовується метод анкетного опитування трьох груп респондентів з різним статусом: учителів, учнів, їхніх батьків. Це зумовлено тим, що врахування думки лише вчителів, як це іноді практикувалося, не може вважатися об'єктивним. Оскільки іноді вчителі після тривалого використання підручника, навіть з багатьма недоліками, звикають до нього так, що, попрацювавши з більш досконалою навчальною літературою, вони вважають її незручною у використанні [3, с. 9]. Лише врахування різних поглядів дає змогу говорити про високий ступінь вірогідності отриманих результатів.

Результати моніторингу якості змісту підручників з іноземних мов, створених у 90-х роках ХХ ст., засвідчили, що ця література хоча й мала свої переваги, однак не могла забезпечити рівня володіння іноземною мовою як засобом міжкультурного спілкування. Недоліками змісту були визначені недостатні якість і обсяг словникового наповнення, поверхове ознайомлення із соціокультурною інформацією, недостатня кількість ситуативних і тренувальних завдань, які сприяли б формуванню практичних навичок користування мовою. Також наголошувалося на необхідності враховувати вікові можливості учнів у процесі добору змісту [5]. Поліграфічне оформлення та ілюстративне наповнення також потребували вдосконалення. Отже, в цей період назріла потреба комплексного оновлення методичного апарату підручників, навчального матеріалу, їх структури.

Попередній досвід конструювання змісту вітчизняних підручників з іноземних мов і врахування європейських тенденцій у методиці іншомовного навчання та суміжних наук дали змогу на початку ХХІ ст. створити нове покоління навчальної літератури для загальноосвітніх навчальних закладів. Незважаючи на те, що її апробація збіглася у часі з масовим використанням, моніторингові дослідження та «круглі столи» з участю вчителів і методистів у цілому засвідчили позитивні зміни в якості навчально-методичного забезпечення початкової освіти. Так, близько 70% опитаних позитивно оцінили якість змісту, візуальних матеріалів і графічне оформлення навчальної літератури [8, с. 7].

Перевірка якості перших підручників для 2-го класу з англійської (О.Д. Карп'юк), німецької (Н.П. Басай; Л.В. Горбач; З.Л. Павлюк), іспанської мов (В.Г. Редько) у 2003–2004 навчальному році засвідчила їх відповідність вимогам нової програми. Вчителі-практики зазначали, що нова навчальна література має комунікативну спрямованість, побудована за оригінальними авторськими концеп-

ціями, сприяє формуванню світоглядних позицій учнів, розвитку мотивації навчання іншомовного спілкування і залученню до моделювання казкових та життєвих ситуацій. Також їхні автори врахували психофізіологічні особливості учнів цієї вікової категорії. Зокрема, це досягається наявністю у змісті чималої кількості коміксів, ігор, вправ з логічним навантаженням. Інша характерна риса нових підручників – наявність казково-сюжетної історії, яка розгортається на їхніх сторінках і є прикладом жвавого, реалістичного контакту, що мотивує та інформує учнів, дає їм змістовий фон для сприйняття нового матеріалу [9].

Показовими можна вважати результати моніторингового дослідження, проведеного МОН разом із Корпусом Миру США в Україні в 2004 р., під час якого порівнювалася якість навчальних досягнень учнів 5-х класів, які навчалися в умовах переходу на новий зміст і структуру навчання відповідно до Державного стандарту базової і повної середньої освіти 2004 р. за новими навчальними програмами та новим навчально-методичним забезпеченням з іноземних мов, та учнів 8-го класу, які навчалися за Програмою з іноземних мов 1998 р. і підготовленим до неї навчально-методичним забезпеченням. Як бачимо, обидві групи учнів вивчали іноземну мову четвертий рік, а тому такий порівняльний аналіз давав змогу відповісти на запитання, чи змінилася ефективність навчального процесу з впровадженням нового навчально-методичного забезпечення. Метою дослідження було виявлення сформованості вміння читати і розуміти текст, застосовувати набуті за період навчання в школі знання, навички, вміння у ситуаціях, близьких до життєвого досвіду дитини [1, с. 3].

Результати порівняльного аналізу засвідчили, що учні 5-го класу мають вищий рівень сформованості вмінь і навичок в усіх видах мовленнєвої діяльності, ніж восьмикласники. Кращі результати п'ятикласників дослідники пов'язують із двома чинниками: по-перше, якістю нового навчально-методичного забезпечення; по-друге, запровадженням обов'язкового вивчення іноземної мови в початковій школі [там само, с. 7]. Серед позитивних аспектів навчально-методичного забезпечення, підготовленого відповідно до нової навчальної програми, було визначено такі:

- робота з навчальними текстами зорієнтована на виконання продуктивних видів завдань, які мають на меті перевірити розуміння змісту прочитаного не засобами перекладу, а шляхом практичного використання отриманої інформації в усному мовленні, за допомогою творчих завдань, продукування власних висловлювань щодо прочитаного тексту;

- достатній обсяг вправ з розвитку загальнонавчальних й аналітичних умінь учнів (вправи на порівняння, вибіркового аналізу тощо), тобто текстовий матеріал насамперед сприяє розвитку умінь орієнтуватися в новій інформації;

- зменшення обсягу мовних вправ за рахунок інтенсивнішого використання групових інтерактивних і проектних форм роботи, спрямованих на виконання різноманітних комунікативних завдань на етапі формування граматичних і лексичних навичок;

- практична спрямованість навчального матеріалу і завдань, що виявляється в урахуванні інтересу учнів, їхнього життєвого досвіду, проекція на ймовірні сфери майбутнього використання іноземної мови.

Незважаючи на такі переваги нового навчально-методичного забезпечення, вчителі висловили і певні зауваження. Зокрема, що підручники переобтяжені інформацією, в них недостатньо різноманітних, творчих завдань, немає тем, що потребують від дитини інтеграції попередньо набутих знань та вмінь, а не їх механічного накопичення [8, с. 7]. Так, моніторинг якості підручників з іноземних мов для 4-го класу, проведений у 2006 році (розглядалися підручники з англійської мови І.Ф. Горець, М.О. Кучми, Л.І. Морської, О.Д. Карп'юк; німецької – Н.П. Басай, З.Л. Павлюк; іспанської – В.Г. Редька), в якому брали участь вчителі й батьки учнів, указав на можливі напрями вдосконалення їхнього змісту [11, с. 85–108]. Зокрема, вчителі вважали за доцільне:

- збільшити кількість завдань для систематичного повторення та закріплення вивченого раніше матеріалу, урізноманітнити їх форму і зміст;

- розробити більше різноманітних завдань у такий спосіб, щоб забезпечувався індивідуальний підхід до навчання;

- доповнити зміст підручників ігровими, творчими завданнями;

- переглянути словникове наповнення підручника і привести його у відповідність до вікового рівня учнів;

- ввести граматичні довідники до змісту окремих підручників.

Батьки також висловили побажання щодо вдосконалення змісту чинних підручників. Так, вони вважають, що навчальна література недоступна для самостійного опрацювання молодшими школярами, зокрема тому, що правила і завдання подані іноземною мовою, тож вони пропонують дублювати їх рідною. Також, на їхню думку, необхідно зменшити обсяг лексичного матеріалу, збільшити кількість граматичних та письмових вправ для окремих підручників і передбачити вправи для систематичного поурочного і тематичного повторення та самоконтролю. Як і вчителі, батьки відзначили, що у змісті підручників нового покоління з іноземних мов немає достатньої кількості різноманітних вправ.

Узагальнюючи результати проведеного моніторингового дослідження, можемо констатувати, що зауваження, які висловлюють респонденти, свідчать про складність змісту підручників. Так, якщо у попередні роки вчителі висловлювали думки про

те, що мовний матеріал підручників був занадто легким, то думка багатьох із них щодо цього аспекту тепер змінилася на цілком протилежну.

Отже, сучасна система оцінювання якості підручників в Україні перебуває на стадії формування і потребує насамперед удосконалення на організаційному рівні. Необхідно створити умови для повноцінної апробації навчальної літератури перед її масовим використанням. Слабкою ланкою в цій галузі, на наш погляд, є низький ступінь поінформованості педагогічних і батьківських кіл з результатами апробації і моніторингу якості підручників. У зв'язку з цим необхідно забезпечити їх ознайомлення через періодичну педагогічну пресу та Інтернет. Також вважаємо за доцільне створити умови для більш широкого обговорення якості навчальної літератури вчителями за допомогою Інтернету (для прикладу, такий ресурс уже є в Росії <http://www.fsu-expert.ru>). Водночас варто відзначити таку позитивну рису, як залучення іноземних фахівців до процесу оцінювання навчальної літератури, які мають значний досвід у цій галузі. Поєднання зарубіжного і вітчизняного досвіду дає змогу провести об'єктивне оцінювання змісту навчальної літератури.

Результати перевірок ефективності шкільної іншомовної літератури свідчать, що вона значною мірою відповідає вимогам комунікативно зорієнтованого підходу до вивчення іноземних мов у школі, а також сприяє формуванню в учнів практичних умінь і навичок використовувати мову як засіб спілкування з її носіями. Однак сучасні підручники не позбавлені й недоліків. По-перше, вони складні для самостійної роботи учнів молодшого шкільного віку, а по-друге – в їхньому змісті недостатньо реалізовується індивідуальний підхід до навчання.

Література

1. Аналітичний звіт про моніторингове дослідження якості навчальних досягнень іншомовної освіти. – К., 2006. – 17 с.
2. Биркун Л.В. Як зробити підручник сучасним?: Критерії оцінювання НМК з іноземної мови для загальноосвітніх шкіл // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2004. – №2. – С. 28–31.
3. Буринська Н.М. До проблеми оцінки якості підручника // Проблеми сучасного підручника: Зб. наук. праць / Редкол. – К.: «Комп'ютер у школі та сім'ї». – 1999. – С. 8–10.
4. Касьянов Г., Клепко С. Матеріали для обговорення теми «Система навчального книговидання в Україні: можливості змін». – К., 2007. – 29 с.
5. Лукіна Т.О. Якість українських підручників для середніх загальноосвітніх шкіл: проблеми оцінювання результатів моніторингу: Методичний посібник. – К.: ВЦ «Академія», 2004. – 200 с.
6. Положення про апробацію та моніторингове дослідження навчальної літератури для загальноосвітніх навчальних закладів: наказ Міністерства освіти і науки України від 08.05.2008 р. № 401. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0711-08>
7. Положення про Всеукраїнський конкурс рукописів підручників для навчальних закладів системи загальної середньої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 26. 10. 2005 № 617. – Режим доступу: http://www.mon.gov.ua/laws/MON_617.doc
8. Про підсумки переходу початкової школи на новий зміст та структуру навчання: Рішення Міністерства освіти і науки України від 20.10.2005 № 10/1-2. – Режим доступу: <http://www.uapravo.net/data2008/base42/ukr42655.htm>
9. Про результати апробації навчальної літератури в 2003–2004 н. р.: рішення Колегії Міністерства освіти і науки України від 26.11.2004. – Режим доступу: http://www.uazakon.com/documents/date_4h/pg_iinxsc/index.htm
10. Редько В.Г. Яким бути шкільному підручнику з іноземних мов // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2007. – №1. – С. 75–83.
11. Результати моніторингового дослідження якості підручників для 4-го класу загальноосвітніх навчальних закладів України: Узагальнені аналітичні матеріали. – К., 2006. – 205 с.
12. Франсуа-Марі Жерар, Ксав'є Роеж'єр. Як розробляти та оцінювати шкільні підручники / Пер. з французької Марини Марченко. – К.: К.І.С., 2001. – 352 с.
13. Черепанов В.С. К решению проблемы педагогической экспертизы школьных учебников // Проблемы школьного учебника. – М.: Просвещение, 1991. – Вып. 20. – С. 230–236.

Анотації

У статті розглядаються основні форми проведення перевірки ефективності шкільної іншомовної навчальної літератури в Україні, основними з яких є педагогічна експертиза, апробація та моніторингове дослідження; також автор розглядає результати цих перевірок.

В статтє рассматриваются основные формы проверки эффективности школьных учебников по иностранному языку в Украине, основными из которых являются педагогическая экспертиза, апробация и мониторинговые исследования; также автор рассматривает результаты этих проверок.

The article deals with the foreign language textbooks assessment procedures in Ukraine, which are pedagogic expertise, approbation and monitoring; the author also considers their results.